

Монолог игумана Стефана

Ја сам проша сито и решето,
овај грдни свијет испитао,
отрови му чашу искапио,
познао се с гркијем животом.
Све што бива и што може бити,
мени ништа није непознато;
што год дође, ја сам му наредан.
Зла под небом што су сваколика
човјеку су прћија на земљу.
Ти си млад још и невјешт, владико!
Прве капље из чаше отрови
најгрче су и најупорније;
о да знадеш што те јоште чека!
Св'јет је овај тиран тиранину,
а камоли души благородној!
Он је состав паклене неслоге:
у њ ратује душа с тијелом,
у њ ратује море с бреговима,
у њ ратује зима и топлина,
у њ ратују вјетри с вјетровима,
у њ ратују живина с живином,
у њ ратује народ са народом,

у њ ратује човјек са човјеком,

у њ ратују дневи са ноћима,

у њ ратују дуси с небесима.

Т'јело стење под силом душевном,

колеба се душа у т'јелу;

море стење под силом небесном,

колебљу се у мору небеса;

волна волну ужасно попире,

о бријег се ломе обадвије.

Нико срећан, а нико довољан,

нико миран, а нико спокојан;

све се човјек брука са човјеком:

гледа мајмун себе у зрцало!